

Linköpings universitet
Lärarprogrammet

Eliane Afram

Ordinlärning i främmande språk

En forskningsöversikt om effekten av implicita och explicita metoder.

Examensarbete 15 hp

LIU-LÄR-L-A--15/42--SE

Handledare:

Charlotta Plejert

Institutionen för Kultur och
Kommunikation (IKK)

	Institutionen för IKK 581 83 LINKÖPING	Seminariedatum 2015-06-04

Språk Svenska/Swedish	Rapporttyp Examensarbete avancerad nivå	ISRN-nummer LIU-LÄR-L-A--15/42 – SE

Titel: Ordinlärning i främmande språk: En forskningsöversikt om effekten av implicita och explicita metoder.   Title Vocabulary Learning in Foreign Language: A Systematic Review of Research of the Effect of Implicit and Explicit methods on Vocabulary Learning in English as a Foreign Language.   Författare Eliane Afram

Sammanfattning   När man lär sig ett nytt språk så är det ytterst viktigt att kunna ha ett brett och varierat ordförråd. Elever som studerar engelska som andraspråk eller främmandespråk, eller ett annat modern språk, ställs alltid inför kravet att expandera sitt ordförråd. Uppsatsen ämnar ge en mer allmän klarhet och bringa förståelse för ordinlärningsprocessen och dessutom undersöka vilken metod, implicit eller explicit, som leder till ett ökat ordförråd. En systematisk forskningsöversikt genomfördes, och totalt ingick 10 empiriska artiklar som analyserades och kategoriserades systematiskt. Resultatet visade på en variation gällande studiernas slutsatser på viken metod som är effektivast. Däremot visar resultatet klart och tydligt vikten av att inkludera explicit metod i undervisningen för att effektivisera ordinlärningen speciellt vid läsning.

Nyckelord: Implicit metod, Explicit metod, Ordinlärning, Främmande språk, Engelska

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställning	5
1.2 Disposition	5
2. Olika perspektiv på språkinlärning	6
2.1 Historisk bakgrund om språkinlärning	6
2.2 Andraspråksinlärning	7
2.3 Vad innebär det att kunna ett ord?	8
2.4 Ordinlärning och läsning	9
2.5 Implicit språkinlärning	10
2.6 Explicit språkinlärning	10
3. Metod och material	11
4. Forskningsöversikt.....	14
4.1 Studier som kombinerar implicit och explicit metod.....	14
4.2 Studier som jämför implicit och explicit inlärning ihop med läsning.....	18
4.3 Studier som behandlar enbart implicit språkinlärning.....	22
5. Diskussion	26
Litteraturförteckning.....	30

1. Inledning

“Without grammar very little can be conveyed, without vocabulary nothing can be conveyed.” (Wilkins, 1972, s. 9-10)

Ord formar grunden för ett språk. Det är med hjälp av ord som vi kan skapa ett språk och med hjälp av språket kommunicera med varandra. Det är med andra ord omöjligt att kunna behärska ett språk utan att ha ett bra ordförråd. När man lär sig ett nytt språk så är det ytterst viktigt att kunna ha ett brett och varierat ordförråd. Elever som studerar engelska som ett andra/främmandespråk, eller ett annat modern språk, ställs alltid inför kravet att expandera sitt ordförråd. Ordkunskap i ett språk påverkar även utvecklingen av olika språkfärdigheter såsom läsförståelse, skrivning och hörförståelse. Detta innebär att om man inte har ett bra ordförråd så bör man ha svårigheter att förstå texter, skriva texter och förstå när andra talar. Därför är det ytterst viktigt att hjälpa elever att berika sitt ordförråd.

Det är vår uppgift som lärare att planera utbildningen så att eleverna kan uppnå ett variationsrikt vokabulär som varar. I kursmålen för ämnet engelska 5 betonas vikten av att både i skrift och tal kunna variera sitt språk och med detta ”ingår användning av ord och fraser som tydliggör orsakssammanhang och tidsaspekter” (Skolverket, 2015)

Utifrån den erfarenhet jag har av undervisning i främmande språk har jag kunnat lägga märke till att elever har väldigt svårt för att variera sitt språk vilket kan bero på bristande ordförråd. Därav kan man ställa sig frågorna om hur man kan förbättra ordkunskaperna hos eleverna? Vilka metoder ger bäst resultat? Hur lär sig elever nya ord? Elevers ordförråd och inläring av ord verkar vara ett svårt område att hantera för forskare (Schmitt, 2000, s. 15). Även jag som lärare anser att det är svårt att veta hur man som lärare ska integrera ordinläring i sin undervisning. Valet av uppsatsämnet bygger främst på att forskning inom främmande språk och främst om ordinläring är väldigt viktigt och användbart för språklärare och dessutom för andra personer som är språkintresserade. Forskning om ordinläring bidrar till en utvecklad språkundervisning vilket gynnar många språklärare. Dessutom, som framtida främmandespråklärare bidrar uppsatsresultatet till en god kännedom om hur elever anammar nya ord för att lärare ska kunna anpassa sin undervisning enligt de olika metoder som finns för ordinläring. Två framträdande koncept för språkinläring är implicit och explicit metod som används vid inläring av språk. Den implicita metoden står för den omedvetna inlärningsprocessen man går igenom när man kommer i kontakt med ett språk. Explicit metod

står för den medvetna inlärningsprocessen där man medvetet studerar språkets byggstenar (se s. 10).

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med min uppsats är att genom en kartläggning av två perspektiv, nämligen implicit och explicit perspektiv på ordinläring studera hur elever lär sig nya ord i främmande språk. Uppsatsen ska ge en mer allmän klarhet och bringa förståelse för ordinlärningsprocessen och dessutom undersöka vilken metod som leder till ett ökat ordförråd. Fokus ligger främst på att studera inläring av ord i engelska, men eftersom mycket av forskningen går att applicera på inläring av andra främmande språk kommer denna uppsats kunna dra mer generella slutsatser. Därmed är frågeställningen följande:

Vad säger forskningen om implicit och explicit ordinläring och dess effekter på elevers ordförråd?

1.2 Disposition

Kapitel två ger en kort inblick i uppsatsens ämne och ämnar ge läsaren en god grund för att ta sig igenom arbetet. Kapitel tre kommer ge en kort historisk inblick om uppsatsämnet och dessutom definiera implicit och explicit ordinläring. Det tredje kapitlet redogör för de metoder och urvalsaspekter som användes för att skapa en systematisk forskningsöversikt. Fjärde kapitlet presenterar tänkbara svar till uppsatsens frågeställning. I det fjärde kapitlet har ett antal utvalda empiriska artiklar sammanfattats för att kunna ge läsaren en klarare bild av de studier som har genomförts med relation till det valda uppsatsämnet. Diskussionen, som är uppsatsens femte och sista kapitel är avsnittet diskuteras resultatet och slutsatser dras.

2. Olika perspektiv på språkinläring

Följande kapitel ämnar till att ge en grund för det valda uppsatsämnet för att ge läsaren en bättre förståelse för ordinläring i andra/främmandespråk. Kapitlet startar med en kort historisk bakgrund om hur synen var på språkinläring förr (2.1) och går sedan vidare för att definiera andraspråksinläring (2.2), vad det innebär att kunna ett ord (2.3), relationen mellan ordinläring och läsning (2.4), vad implicit och explicit ordinläring innebär (2.5 & 2.6).

2.1 Historisk bakgrund om språkinläring

Språkundervisning har präglats av olika metoder som har olika fokus på språkinläring. Metoderna är många men tre metoder har varit utmärkande: grammatik-översättningsmetoden, direktmetoden, samt den audiolingvala metoden. Man kan än idag se spår av dessa metoder i dagens undervisning. Eftersom dessa metoder har olika fokus på språkundervisningen så innebär det att de kan ha olika effekter på ordinläring.

Den äldsta metoden sägs vara grammatik-översättningsmetoden då den har sina rötter i slutet av 1700-talet (Musumeci, 2009, s. 43). Denna metod applicerades på studier av latin och grekiska som främmandespråk. Dessutom utnyttjades metoden för inläring av flera främmande språk än bara grekiska och latin och än idag är den en central metod som används i språkundervisningen (Douglas Brown, 2007, s. 16). Grammatik-översättningsmetoden fokuserar främst på utvecklingen av den grammatiska kunskapen samt översättning. Dessutom sker undervisningen enligt denna metod på modersmålet främst för att ge instruktioner men även för att kunna jämföra modersmålet med målspråket (Tornberg, 2009, s. 140). Skriftliga övningar dominerar undervisningen då man enligt denna metod anser att det är det främsta sättet för att lära sig ett språk. Dessutom ansågs det skrivna språket vara viktigare än det talade språket (Douglas Brown, 2007, s. 16). Med andra ord tillägnar sig elever nya ord via översättning från modersmålet till målspråket.

Efter grammatik-översättningsmetoden uppkom direktmetoden i mitten av 1800-talet med vilken man försökte reformera språkundervisningen. Direktmetoden var den första metoden som valde att lägga fokus på det talade språket i språkundervisningen. Man insåg då att man behövde mer kunskap om hur det talade språket lät och började då utveckla den fonetiska skriften (Tornberg, 2009, s. 37). Språkundervisningen hölls på målspråket vilket är en markant skillnad mellan direktmetoden och grammatik-översättningsmetoden. Eleverna fick lära sig språkets grammatik induktivt, det vill säga att eleverna själva fick upptäcka de grammatiska reglerna som existerade genom att läsa och studera texter och olika konstruktioner. Enligt direktmetoden fick man bara lära sig vardagliga ord och meningar med

hjälp av bilder och objekt. Dessutom förklaras de med hjälp av målspråket (Douglas Brown, 2007, s. 50).

Uppkomsten av den audiolingvala metoden baserades på den så kallade *Army Method* vilken var en språkinlärningsmetod som den amerikanska armén utvecklade för att utbilda sina soldater under andra världskriget. Den militära metoden byggde på att utveckla soldaternas språkkunskaper för att kunna kommunicera samt förstå sina allierade och fiender från olika länder. Under 1950 talet blev *Army Method* mer känd som den audiolingvala metoden (Douglas Brown, 2007, s. 111). Den audiolingvala metoden betonar den muntliga färdigheten vilket lärdes in genom upprepning och imitation av fraser. Det centrala enligt denna metod är att den studerande ska kunna säga något och att det sägs på ett korrekt sätt. Det är väldigt viktigt att kunna låta som modersmålstalarna av språket och därför är en vanlig övning att man repeterar efter vad inspelade röster säger. Grammatik ansågs inte vara något viktigt och man lade därför inte någon större vikt på att studera grammatik medvetet. Språkinläringen styrs av manipulation då språkinläring ansågs vara ett bildande av vanor och dessa nya vanor bildas med hjälp av imitation och upprepning. Inläringen av vokabulär var strikt begränsad och man ansåg att det bästa sättet för att lära sig nya ord var genom att finna dem i sin kontext (Tornberg, 2009, ss. 44-46).

2.2 Andraspråksinläring

Inläring av ett andraspråk/främmandespråk är en process som startar efter att man har anammat ett förstaspråk. Det vill säga att andraspråksinläring syftar till inläringen av ett språk, som inte är ens modersmål, vars inlärningsprocess drar igång efter inläringen av ett förstaspråk (Mitchell, Myles, & Marsden, 2013, s. 1). På engelska använder man oftast termen *Second language learning* för att syfta på både andraspråksinläring och främmandespråksinläring. Däremot finns en distinktion mellan dessa två fenomen. Man menar på att andraspråksinläring syftar till inläring av ett språk som är talat runtom i samhället/landet. Främmandespråksinläring å andra sidan syftar till inläring av ett språk som inte är talat i närliggande område (Yule, 2010, s. 187). Forskning har även visat att inläringen av ett andraspråk hos barn är, generellt, väldigt likt inläringen av ett förstaspråk. Däremot skiljer det sig då det är vuxna som studerar språk (Douglas Brown, 2007, ss. 72-73).

2.3 Vad innebär det att kunna ett ord?

Historiskt har studier inom ordinlärning varit väldigt få trots dess stora plats inom språkundervisningen och i språket. Men på senare år har intresset för vokabulärläring väckts och man kan idag finna studier med olika infallsvinklar på vokabulärläring (Hedge, 2000, s. 111). Vad innebär det egentligen att kunna ett ord och när kan man ett ord? Ett vanligt svar till frågan är att man kan ett ord när man kan betydelsen av de, man kan både uttala och stava ordet och när man vet hur man ska använda ordet i kontext (Ma, 2009, s. 72; Tornberg, 2009, s. 121). Ord är inte isolerade delar av ett språk utan är invävda i olika grupperingar och är beroende av varandra. På grund av detta menar man att det finns mycket att kunna om ett ord och att det finns olika grader av kunnandet av ett ord (Nation, 2001, s. 23). Detta påpekar även Krantz (1999, s. 30), även han anser att det finns olika grader av kunskap kring ett ord.

Nation (2001) delar in ordförståelse i tre större kategorier: form (*Word Form*), betydelse (*Word Meaning*) och användning (*Word Use*), som i sin tur alla innehåller tre olika infallsvinklar. Alla dessa nio kategoriseringar är involverade i kunnandet av ett ord. När det till exempel kommer till huvudkategorin *Word Form* så innebär det att man kan ordet i både skrift, tal och även delarna av ordet. Man bör veta hur ordet uttalas, hur ordet stavas och vilka delar av ordet som behövs för att kunna uttrycka dess mening. För kategorin *Word Meaning* gäller att man vet vad för mening ordet signalerar och vad ordet går att associeras med. När det gäller *Word Use* bör man veta vad för typer av formuleringar som kan kombineras med ordet, i vilka grammatiska mönster uppstår ordet och även hur vanligt/ovanligt det är (Nation, 2001, s. 27; Lundahl, 2012, s. 334). Sammanfattningsvis så anser Nation (2001, s.27) att man ska kunna följande dimensioner av ett ord för att kunna hävda att man kan det:

- Stavning
- Uttal och betoning
- Synonymer och antonymer till ordet
- Hur man böjer ordet
- Ha kännedom om vilka andra ord som förekommer ihop med ordet
- Kunna använda ordet i en kontext
- Kunna skilja på ordets användning i formell och informell kontext
- Veta vad ordet signalerar för betydelse

Utöver denna kategorisering av ordförståelse har Nation även delat upp kunskaperna i receptiv och produktiv kunskap. Produktiv kunskap omfattar språket som de studerande själva producerar genom att skriva eller tala. Receptiv kunskap, å andra sidan, syftar till den språkliga input vi får genom att lyssna och läsa på målspråket (Nation, 2001, s. 24). Dessa två termer kan även benämnas som passiv och aktiv kunskap (Schmitt, 2000, s. 4). Eftersom man kan ha passiv och aktiv kunskap inom ett språk så kan man därför se ordförståelsen ur en skala. I ena änden av skalan upptäcker man ett ord eller känner igen ett ord, med andra ord är kunskapen passiv, och i andra änden av skalan är kunskapen aktiv då man kan automatiskt använda ordet. Dessutom kommer många ord förbli i stadiet då man enbart känner igen ordet och att dessa ord aldrig blir en del av inlärares språkproduktion. Allt detta styrs av inlärares minne (Hedge, 2000, s. 117).

2.4 Ordinlärning och läsning

Inom språkutveckling finns en ömsesidig relation mellan läsning och ordinlärning. När ordförrådet ökar förbättras läsningen och förståelsen av texter samtidigt som läsningen och arbete med texter bidrar till ett ökat ordförråd (Lundahl, 2012, s. 334).

Enligt Tornberg (2009, s. 127) är både läsförståelse och ordförståelse präglade av en interaktion mellan så kallade top down- och bottom up-processer. Det vill säga att interaktionen bygger på våra egna förkunskaper och erfarenheter tillsammans med avkodning av texter och ord. Vidare hävdar Tornberg att man bör lära eleverna hur de kan använda sig av top down-processen, det vill säga sina förkunskaper och erfarenheter, för att kunna ta sig igenom en text med många främmande ord. Det gäller att som lärare underlätta läsningen för eleverna genom att låta dem använda sig av sina förkunskaper och erfarenheter för att förstå okända ord. Däremot innebär inte användningen av en top down-process att man kan orden som man lyckats gissa fram (Tornberg, 2009, s. 130). Ihop med läsningen är ordfrekvensen viktig för att läsning ska kunna påverka elevernas ordförståelse. Ju oftare ett ord dyker upp i en text desto större är chansen att den studerande lär sig ordet. Studier har även visat att ordinlärningen kan förenklas när man läser texter där man finner orden i många kontexter. Detta ökar chanserna till att man kommer ihåg och känner igen ett ord (Hedge, 2000, s. 119, 130).

2.5 Implicit språkinläring

Implicit språkinläring handlar om att man omedvetet lär sig. Man är sällan medveten om att man lär sig och vad man lär sig. Implicit språkinläring förknippas väldigt ofta även med termen *incidental learning* då de ofta används synonymt. *Incidental learning* beskriver den inläring som sker när man är i ständig kontakt med målspråket och fokus ligger på användningen av språket (Schmitt, 2000, s. 116; Douglas Brown, 2007, s. 291-292). Om man ska utgå ifrån implicit/*incidental* språkinläring så anses ordinläring ske i realistiska situationer. Det vill säga att andraspråksinläringen ska vara så lik inläringen av ett första språk som möjligt (Sylvén, 2010, s. 26-29). Många studier har utförts för att studera den implicita språkinläringen och man hävdar genom dessa att det är svårt att bekräfta en helt implicit språkinläring i ett klassrum (Mitchell, Myles, & Marsden, 2013, s. 111).

Implicit kunskap uppnås, med andra ord, omedvetet och den existerar omedvetet. För att förmedla sådan kunskap till eleverna bör läraren låta eleverna upptäcka orden och de grammatiska strukturerna genom att till exempel se flera exempel på ett fenomen som de sedan får upptäcka. Den implicita inlärningsmetoden är väldigt elevinriktad redan från början och meningen med en sådan metod är att låta eleverna bygga upp sin egen förståelse och sina egna regler kring språket (Litchman 2013, ss. 94-95; Adams & Nuevo 2011, s. 45). Oftast när man lär sig något implicit så har man oftast inte ord på kunskapen. Man vet exempelvis hur man använder ett ord och i vilka sammanhang men kan inte förklara varför. Med implicit inläring lär sig eleverna kunskaper *i* språket (Douglas Brown, 2007, s. 302).

2.6 Explicit språkinläring

Explicit språkinläring handlar om en medveten inlärningsprocess där den studerande är medveten om att den lär sig och vad den lär sig. Detta betyder att ordinläring uppstår vid en medveten och fokuserad studie av ord (Schmitt, 2000, s. 116). Explicit språkinläring förknippas även med termen *intentional learning* då de oftast används synonymt, *Intentional learning* beskriver den språkinläring som är medveten och avsiktlig (Douglas Brown, 2007, s. 292). Det är även känt att explicita kunskaper är snabbare att lära in än implicita kunskaper (Mitchell, Myles, & Marsden, 2013, s. 136).

En språkundervisning med explicit grund bygger på strikt planerade lektioner där eleverna får arbeta med språket genom förklaringar och många övningar. Undervisningen är till en början väldigt inriktad på läraren och lite interaktion mellan de studerande för att sedan gå över till mindre lärarinflytande och mer självständighet från de studerandes sida (Litchman, 2013, s. 94-95). Med denna form av inläring kan inläraren sätta ord på sin kunskap. Den kan inte

enbart använda sig av kunskapen utan kan även förklara varför och hur den används. Med explicit språkinläring får den studerande kunskaper *om* språket (Douglas Brown, 2007, s. 302).

3. Metod och material

Följande kapitel kommer att presentera den metod som använts för denna uppsats. Kapitlet börjar med att definiera den metod som använts för denna uppsats för att sedan gå vidare med att presentera det material valts och urval som gjorts. Kapitlet avslutas med en metoddiskussion där den använda metoden och urvalet diskuteras.

Den här uppsatsen är en systematisk forskningsöversikt. Forskningsöversikt är benämningen på den metod som använts för att ta reda på vad för forskning det finns inom det valda ämnet. Med andra ord handlar en forskningsöversikt om att sammanfatta och ge en överblick på tidigare forskning. Ett viktigt syfte med ett sådant arbete är att ta reda på vad som redan är känt inom ämnet och vad det är som återstår att undersökas. Man kan arbeta med forskningsöversikter på olika sätt men de mest förekommande formerna är den systematiska forskningsöversikten samt den narrativa (Esaiasson, Giljam, Oscarsson & Wängnerud, 2007, s. 210). Den systematiska forskningsöversikten syftar till att studera ett forskningsområde och dess empiriska resultat för att senare kunna värdera betydelsen av dessa resultat (Bryman, 2008, s. 102, 113).

För att kunna utföra en systematisk forskningsöversikt bör man gå igenom flera steg. Syftet med genomgången av de empiriska resultaten måste formuleras för att man ska kunna gå vidare med att få fram den information som krävs för den forskningsöverblick man ämnar ge. Därefter bör forskaren göra ett urval och identifiera den forskning som är relevant för forskningsöversikten (Bryman, 2008, s. 105) för att sedan sammanfatta dessa till ett resultat. Vid en sådan undersökning läggs stor vikt på insamlingen av materialet, vilket är den del av arbetet som är tidsmässigt krävande. När man har funnit tänkbara studier att inkludera bör man sedan ta sig igenom dem, för att sedan kunna strukturera dem. Slutligen ska den empiri man funnit struktureras utifrån återkommande teman eller gemensamma kategorier.

Denna systematiska forskningsöversikt består av tio refereegranskade artiklar. Att artiklarna är refereegranskade innebär att andra forskare kritiskt har granskat studierna. Att artiklarna skulle vara refereegranskade var ett kriterium för att inkluderas i denna forskningsöversikt. Urvalet styrdes av ambitionen att finna varierande internationella artiklar mellan årsspannen

1995-2015 som endast studerar inläringen av ord hos elever som studerar andra/främmandespråk. Min framtida profession innefattar undervisning i engelska och spanska. Eftersom engelska är ett av mina huvudämnen i min framtida profession valde jag därför att fokusera på vokabulärläring i engelska som andra/främmandespråk. Eftersom mitt yrke riktar sig mot gymnasieelever har valet gjorts att inte inkludera studier som riktar sig mot yngre åldrar utan främst mot gymnasieelever och äldre. De flesta studierna som har hittats har i de flesta fall utförts på förstaårsstudenter på universitet.

För att identifiera de empiriska vetenskapliga artiklarna som ingår i denna uppsats har databasen ERIC (Education Resources Information Center) främst använts. Som sökord användes engelska sökord. De sökord som användes för att hitta materialet för uppsatsen är följande: *Implicit Language Learning, Explicit Language Learning, Incidental Vocabulary Learning, Incidental Teaching, Second Language Vocabulary Acquisition och L2 Vocabulary*. Dessutom har även referenslistan på de funna artiklarna bidragit till att hitta fler artiklar som är relevanta för uppsatsen.

Efter avslutad sökning har jag granskat de funna artiklarna och systematiskt valt ut de som slutgiltigt inkluderades i studien. Den inledande sökningen genererade 25 artiklar. Dessa utvärderades sedan närmare för att se över om innehållet var relevant för den forskningsfråga som denna forskningsöversikt ämnar besvara. Eftersom detta är en systematisk forskningsöversikt är syftet att kategorisera innehållet i artiklarna. Efter första läsningen kategoriserades artiklarna i två olika grupper beroende på om de fokuserade på implicit eller explicit ordinläring. Vid en andra granskning fann jag olika teman i artiklarna som bidrog till den kategorisering som gjorts i denna uppsats. Vid den andra granskningen visades även att det var enbart tio artiklar som systematiskt kunde inkluderas i uppsatsen för att kunna ge en klar bild över forskningsämnet. Denna forskningsöversikt inkluderar således slutgiltigt tio artiklar.

Trots det faktum att denna forskningsöversikt presenterar tio empiriska artiklar som behandlar ordinläring via implicit och explicit metod är det viktigt att poängtera att de begränsningar denna översikt har, har påverkat de träffar och studier som ingått.

Denna forskningsöversikt begränsades till vissa årtal vilket kan innebära att viktiga och relevanta studier utelämnas, eftersom dessa inte ingår i det begränsade årtalet. Detta är en negativ aspekt med att begränsa en sökning med årtal. Däremot hjälper en begränsning av

årtal till att presentera aktuell forskning. Även valet av sökord begränsar typen av träffar och antalet studier inom ämnet. Det finns med stor sannolikhet forskning som studerar ordinlärning utifrån olika infallsvinklar som uteblir ur denna forskningsöversikt på grund av begränsningen till att enbart studera implicit och explicit metod. Valet av implicit och explicit metod bedöms ändå vara mycket relevant, då detta är två perspektiv som haft mycket stor genomslagskraft inom området språkundervisning.

Forskningsstudien fokuserar även på studier av engelska som andra/främmandespråk. Risker med detta är att studier på andra språk eller som behandlar andra främmandespråk kan uppvisa andra resultat vilket kan vara av vikt när man studerar ordinlärning.

Då denna forskningsöversikt ämnar till att ge en övergripande överblick om effekten av implicit och explicit metod vid ordinlärning är det av relevans att ha tydliga begränsningar för att, som tidigare nämnt, konkretisera forskningsöversikten. Att begränsa årtal och nyckelord bidrar till att forskningsöversikten presenterar relevanta forskningsresultat som tillhör det forskningsområde översikten studerar. Valet av att enbart fokusera på ämnet engelska bidrar till att öka yrkesrelevansen av forskningsöversikten. Dessutom bidrar den till att ge en bättre bild av hur forskning inom inlärning av ord ser ut inom ämnet vilket bidrar till en ökad kunskap för personer som är intresserade av ämnet.

4. Forskningsöversikt

Detta avsnitt presenterar de systematiskt kategoriserade artiklarna som valdes ut för denna forskningsöversikt. Artiklarna delades in i tre olika grupper beroende på artiklarnas infallsvinkel och resultat. Studierna redovisas dels i form av att de går igenom i brödtext, dels genom en överblick av studiernas syfte, deltagare, metod och resultat presenteras ges i tabell 1, 2 och 3. Den mest framträdande av dessa grupper är den som fokuserar på vikten av explicita instruktioner för att öka ordinlärning. Det är dock av vikt att nämna att de flesta studierna har ett jämförande perspektiv där de försöker utreda vilken metod som är mest effektiv eller att kombinera metoderna är det bästa. Dessutom har majoriteten av dessa studier undersökt ordinlärning ihop med läsning.

4.1. Studier som kombinerar implicit och explicit metod

Detta avsnitt kommer presentera tre studier som argumenterar för att ordinlärning är som effektivast när man arbetar med implicit och explicit ordinlärning i kombination. Följande studier markerar vikten av hur man kan effektivisera elevs ordinlärning samt läsförståelse. Följande studier menar på att vid effektivt arbete med ordinlärning förbättras läsförståelsen.

I en studie av Alemi och Tayebi (2011) undersöktes inflytandet av implicit och explicit ordinlärning och användningen av strategier för ordinlärning och läsning. Denna studie var uppdelad i två delar, varav den första delen är av relevans för denna forskningsöversikt, vilket gör att fokus kommer ligga på första delen av studien. Första delen av studien undersöker skillnaden mellan implicit och explicit ordinlärning. De deltagande i del A av studien var 30 studenter mellan 18-20 år som studerar en allmän engelskkurs på ett universitet i Iran. Majoriteten av denna grupp var manliga studenter. Alla deltagare både i första och andra delen av studien fick genomgå ett för-test där de testades på 32 ord och fraser. Bland dessa fanns det 12 specifikt utvalda ord vilka deltagarna i grupp A inte kunde. Dessa 12 specifika ord låg i fokus för första delen av studien samt de efterföljande eftertesten. Båda grupperna i studien fick arbeta med två kapitel i sin kursbok som innefattade fler olika delar såsom läsning, ordförståelse och grammatik. Deltagarna fick veta från start att de skulle testas på de ord som var fetmarkerade i texten. Däremot blev studenterna även testade på andra ord som fanns i texten (Alemi & Tayebi, 2011, s. 86-87). Resultatet av studien visar på att deltagarna fick något bättre resultat på de ord de hade blivit tillsagda att de skulle kunna. Resultaten visar inte en markant skillnad mellan implicit och explicit inlärning. På grund av studiens resultat kunde forskarna inte riktigt dra en slutsats om vilken metod som är effektivast. Däremot förespråkar de i sin studie en undervisning och vokabulärabete baserat på både implicita och

explicita metoder (Alemi & Tayebi, 2011, s. 87-88). Se även tabell 1 för en klarare överblick på studien.

År 2012 jämförde Mirzaii (2012) effektiviteten av den implicita vokabulärlärlningen genom omfattande läsning och effektiviteten av den explicita vokabulärlärlningen genom aktiviteter på långsiktig ordförståelse. Såsom det är sammanställt i tabell 1, utfördes studien på 62 iranska studenter som studerar engelska som främmandespråk. Deltagarna varierade mellan åldrarna 17 till 32 år med en medelålder på 23 år. Dessa deltagare delades in i två grupper: en grupp på 30 deltagare som arbetade med implicit ordinlärlning och den andra gruppen på 32 deltagare som arbetade med explicit vokabulärlärlning. Dessa deltagare arbetade med respektive metod i totalt 5 veckor, där varje vecka bestod av 10 timmars studier. För att kunna studera effekterna av de olika inlärlningsmetoderna fick studenterna genomgå ett för-test och ett eftertest för att kunna få fram vilken metod som var effektivast (Mirzaii, 2012, s. 4-5). I början av studien visade tester att det inte fanns någon större skillnad på språknivån mellan de två grupperna. De hade mer eller mindre en lika stor ordförståelse. Ett uppföljningstest genomfördes i slutet av studien och visade på att båda grupperna fick bättre resultat. Däremot kunde forskarna se bättre resultat hos gruppen som arbetade med explicita aktiviteter. Denna studie motsäger de resultat Krashen (1989) fick fram som påstod att implicit ordinlärlning ger bättre resultat än explicit ordinlärlning. Eftersom båda grupperna presterade bättre på uppföljningstestet kan forskarna hävda att både implicit och explicit ordinlärlning båda var effektiva. Däremot var den explicita ordinlärlningen något effektivare generellt sett. Skillnaden i resultaten var inte tillräckligt signifikanta för att säkert kunna påstå att det endast är den explicita ordinlärlningen som är effektivast (Mirzaii, 2012, s. 5-10).

En annan studie av Al Darayesh (2014) utförd i Saudi Arabien studerade huruvida implicit och explicit vokabulärundervisningsstrategier förbättrar elevernas ordförståelse och läsförståelse. Studien utfördes på 55 slumpmässigt utvalda studenter som studerar engelska på högskolenivå. Studenterna delades in i två olika grupper som fick arbeta med vokabulär på skilda vis. Den ena gruppen fick lära sig ord och läsa texter explicit och implicit medan den andra gruppen fick arbeta med ord enligt den traditionella vokabulärundervisningsmetoden. I denna studie står denna metod för inlärlning av ord med hjälp av ordlistor och ordböcker. Två lika kompetenta engelsklärare undervisade studenterna en hel termin (Al Darayesh, 2014, s. 1111-1113). Resultaten från studien visade på en markant skillnad mellan de två olika grupperna med fördel till gruppen som studerade vokabulär och läsning implicit och explicit. Studien visar att en kombinerad undervisning av både implicita och explicita

vokabulärstrategier är väldigt effektiv när det gäller att utöka elevernas ordförståelse och dessutom förbättrar den deras läsförståelse. Studiens främsta slutsats, som även finns presenterad i tabell 1, visar att en kombination av både implicita och explicita undervisningsmetoder är mer effektiv än att undervisa med hjälp av en metod (Al Darayesh, 2014, s. 1113-1114).

4.2 Studier som jämför implicit och explicit inläring ihop med läsning

Detta stycke behandlar den forskning som fokuserar på ordinläring ihop med läsning som även kompletteras med explicita instruktioner. Dessa studier jämför implicit och explicit inlärningsmetod men med större fokus på vikten av användningen av explicit metod vid ordinläring, vikten av hur ofta orden dyker upp i texter, hur ofta man arbetar med språket, lärarens roll i arbetet samt elevernas roll.

Prince (1996) genomförde en studie som undersökte vokabulärlärlningen via kontext och översättning. Enligt studien är det känt sedan tidigare att vokabulärlärlning sker implicit genom läsning, det vill säga att de studerande anammar ord genom att se dem i sin kontext medan man läser texter. Såsom det presenteras i tabell 2 var deltagarna i studien var 48 universitetsstudenter som studerade till apotekare på ett universitet i Frankrike och läste en obligatorisk engelskkurs. Deltagarna blev indelade i två olika grupper grundat på ett för-test de fick genomgå för att undersöka deras förkunskaper. Deltagarna fick möta de utvalda orden i sin kontext och fick arbeta med översättning fick orden ihop med betydelsen på franska (Prince, 1996, s. 484). Studien visar på att de studenter som arbetade med översättning fick högre antal rätt på testet, däremot hade de svårare att sätta orden i kontexten. Studien drar slutsatsen om att explicit arbete med hjälp av översättning är effektivast för inlärlningen av ett stort antal vokabulär (Prince, 1996, s. 486).

Zimmerman (1997) studerade huruvida explicita vokabulärlnstruktioner har någon effekt på inlärlningen av ord. I tabell 2 ser man att syftet med Zimmermans studie var att undersöka om explicita instruktioner påverkar inlärlningen av ord. Deltagarna i studien var 35 medverkande från USA som avslutat sina gymnasiestudier och skulle påbörja studier på universitet. Ingen av dessa 35 deltagare hade studerat på ett gymnasium i USA utan kom från andra länder. Dessa 35 deltagare delades in i två olika grupper, en försöksgrupp och en kontrollgrupp. Grupp 1, försöksgruppen, fick två lektioner med samma lärare. Läraren hade fått instruktioner om att spendera 3h/vecka på att delge instruktioner som uppmärksammar vokabulärlnlärlning ihop med de texter de arbetade med. Den andra gruppen fick två lektioner med två olika lärare som inte fick några specifika instruktioner mer än att enbart diskutera vokabulär och innehåll i texterna när det uppstod frågor. För att mäta ordförståelsen hos studenterna fick de genomgå ett för-test och ett eftertest på ord som är baserade på *The University Word List* som innefattar icke-tekniska termer som används i den akademiska världen. För att vidare kunna undersöka effekten och studenternas attityder mot läsning och vokabulärlnlärlning fick lärarna i båda grupperna en uppgift om att läsa valfria texter 5h/vecka. Deltagarna fick genomföra en kort

enkätstudie i början och i slutet av studien (Zimmerman, 1997, s. 124-128). Syftet med enkätstudien var att få fram bakgrundsinformation om deltagarna samt deras uppfattning om hur de anser att man lär sig ord bäst. Resultatet av eftertesterna och enkätstudien visar på att den grupp som fick explicita instruktioner angående vokabulär ihop med läsningen av de självvalda texterna fick ett ökat ordförråd. Studenternas åsikter i enkätstudien anser att man lär sig vokabulär effektivast av att arbeta med explicita aktiviteter (Zimmerman, 1997, s. 129-137).

I en studie av Barcroft (2009) studerades även effekten av explicit och implicit metod för ordinläring ihop med läsning. Såsom det framstår i tabell 2 var syftet med studien att undersöka vilken metod som är effektivast. Deltagarna i studien var 114 spansktalande studenter som studerar engelska som andraspråk i ett universitet i México City. De fick läsa ett stycke på engelska där 10 engelskaord var översatta till spanska löpande i texten. Deltagarna delades slumpmässigt in i fyra olika grupper där varje grupp arbetade olika med texten och orden. De olika grupperna var:

- a) Läsa endast för förståelse (implicit).
- b) Läsa för förståelse och försöka lära sig de översatta orden (explicit).
- c) Läsa för förståelse och försöka komma på spanska synonymer (Implicit + semantik).
- d) Läsa för förståelse, försöka lära sig de översatta orden samt försöka komma på spanska synonymer till orden. (explicit + semantik)¹. (Barcroft, 2009, s. 89-92)

Grupp a fick instruktionerna att enbart läsa texten och översättningarna endast för att förstå innehållet medan grupp b fick instruktionerna att de skulle läsa texten samt studera in orden då de skulle testas senare. Ett eftertest genomfördes där eleverna fick de översatta orden från texten och bads översätta dem från spanska till engelska. Eleverna i Grupp b fick betydligt mycket bättre resultat än studenterna i Grupp a. Dessutom fick deltagarna bättre resultat när de inte behövde involvera semantik i sitt arbete vilket innebär att resultaten för Grupp c och d fick betydligt sämre resultat. Med detta resultat kunde forskarna dra slutsatsen att det är effektivt för ordinläringen att ge eleverna instruktioner om att studera in ord och ge

¹ Dessa kategorier har översatts till svenska baserat på min tolkning. Namnen för denna gruppering är:

- a) Read for meaning only (*Incidental*)
 - b) Read for meaning and try to learn the translated words (*Intentional*)
 - c) Read for meaning and generate Spanish synonyms for the translated words (*Incidental + semantic*)
 - d) Read for meaning, try to learn the 10 translated words, and generate Spanish synonyms for the translated words (*intentional + semantic*)
- (Barcroft, 2009:79)

information om att de skall testas på dessa ord. Denna studie anser med andra ord att explicita instruktioner ihop med läsning är effektivt för ordinlärning (Barcroft, 2009, s. 97-100).

Resultaten från förgående studier (Zimmerman, 1997; Barcroft, 2009,) stämmer överens med en studie av Sonbul och Schmitt (2010) och en klar överblick över studien ges i tabell 2. Denna studie jämförde ordinlärning mellan implicita och explicita metoder. I studien deltog 40 kvinnliga studenter som har arabiska som modersmål och studerar engelska som främmandespråk på ett universitet. De fick alla läsa samma text. Dock arbetade de med texten olika. Den ena gruppen, som kallas *Read-Only*, arbetade med texten genom att enbart läsa texten. Detta motsvarar en implicit inlärning av ord då man läser texten och anammar ord utan att man gör det medvetet. Den andra gruppen, vid benämning *Read-Plus*, arbetade med texten genom att läsa den men även få en genomgång av texten och dess ord. Detta motsvarar en explicit inlärning av ord då eleverna medvetet arbetar med ordförståelse (Sonbul & Schmitt, 2010, s. 255). Denna studie visar på att även om ordinlärning inträffar när man enbart läser texter så är ordinlärning effektivare med hjälp av explicit undervisning av vokabulär. Det är även av vikt att nämna att det även finns teoretiska artiklar (t.ex. Taylor, Mraz, Nicholas, Rickelman & Wood, 2009) som argumenterar för vikten av att arbeta med vokabulär både före, under och efter läsning av texter speciellt eftersom de elever som har svårigheter vid läsning skulle gynnas av ett sådant arbetssätt (Sonbul & Schmitt, 2010, s. 256-258).

Tabell 2: Studier som jämför implicit och explicit metod

Författare (år), land	Syfte	Deltagare	Metod	Resultat
Prince (1996), Frankrike	Studera inläring av vokabulär via kontext eller översättning.	48 universitetsstudenter.	Förtest för att testa deltagarnas förkunskaper. Eftertest för att undersöka elevernas kunskaper efter avslutad studie.	Deltagare som arbetade explicit genom översättning fick högre resultat i antalet inlärd ord, men det var svårare att sätta in dem i kontext.
Zimmerman (1997), USA	Studera såvida explicit arbete gör någon skillnad vid läsning och ifall det påverkar ordinläringen.	35 universitetsstudenter från två förberedande program. Deltagarna har inte gått gymnasiet i USA tidigare.	Checklista med 50 ord som användes som förtest och eftertest för att undersöka deltagarnas ordkunskap. Enkätstudie både i början och i slutet av studien för att få kunskap om deltagarnas åsikter angående ordinläring	Studien visar på att gruppen som fick explicita instruktioner ihop med läsningen fick bättre resultat på eftertestet. Explicit arbete ihop med läsning visar på en ökad vokabulärläring.
Barcroft (2009), USA	Studera hur semantiskt orienterade övningar påverkar implicit och explicit vokabulärläring.	114 spansktalande universitetsstudenter från Mexiko City.	Text utvald för läsförståelse samt övningar för vokabulärförståelse. Enkätstudie om hur väl eleverna anser att de har lärt sig orden.	Deltagarna fick bättre resultat när de fick explicita instruktioner om att lära sig nya ord och utan att behöva fundera på semantiska kopplingar till orden. Explicita instruktioner effektiviserar ordinläringen.
Sonbul & Schmitt (2010), Saudi Arabien	Studera vikten av explicit instruktion vid implicit lärande genom läsning.	40 kvinnliga universitetsstudenter.	Text tagen från deltagarnas kursbok <i>The Language of Medicine in English</i> (1992). Diverse vokabulärtester	Deltagarna fick bättre resultat när de fick arbeta med läsning och ordförståelse. Explicita instruktioner effektiviserar inläringen av nytt vokabulär

4.3 Studier som behandlar enbart implicit språkinlärning

Detta avsnitt presenterar forskning som fokuserar på implicit ordinlärning genom läsning. Dessa studier fokuserar främst på effekten av läsning på omedveten ordinlärning samt på olika strategier på att utöka den omedvetna ordinlärningen vid läsning. Artiklarna har även fokus på olika övningsformer och dess effekt på ordinlärning.

Joe (1998) studerade effekten av textbaserade övningar av ord och hur de påverkar den omedvetna ordinlärningen. Deltagarna i studien var 48 studenter mellan 19-46 år som studerar engelska som andraspråk i Nya Zeeland. Dessa deltagare delades senare in i tre olika grupper vars benämning i studien är *groups-experimental*, *comparison*, och *control*. Deltagarna delades in i dessa grupper baserat på deras bakgrundskunskaper inom ämnet. Alla tre grupper fick läsa en text som behandlade ämnet smärta då det var ett ämne deltagarna var bekanta med och hade erfarenheter av. Valet av vokabulär som studenterna skulle arbeta med var begränsat men man försökte samtidigt att inte exkludera för mycket ord då texten skulle bli för enkel. Att reducera antalet okända ord i texten utmanar inte studenternas kognitiva process vid läsningen. Ju färre kända ord det finns i en text desto mer fokus kan läggas på att bearbeta främmande ord som finns i texten. Valet av vokabulär var baserat på tre olika kriterier. Först togs Nations (1984) vokabulärlista till beaktande för att kunna identifiera svårighetsgraden av orden i texten. Därefter fick tre deltagare från pilotstudier identifiera vilka ord som de ansåg vara svåra och viktiga ur ett andraspråksperspektiv. Slutligen fick tre lärare i engelska som andraspråk identifiera 12 ord utifrån två kriterier: svårighetsgrad samt ordets roll för informationen i texten. Deltagarna i studien fick genomgå ett för-test och ett eftertest som innefattade en intervju där deltagarna fick uttrycka mer information om sitt lärande. Dessutom ingick en övning som gick ut på läsning och återberättande (Joe, 1998, s. 361-367). Såsom man kan se i tabell 3, visar studien på att läsning och återberättande av texter bidrar till en förenklad vokabulärläring som sker omedvetet. Studien visar även på att de deltagare som har bättre språkliga bakgrundskunskaper lär sig ord effektivare.

I en studie av Hill och Laufer (2003) undersöktes effekten av tre olika övningar på implicit ordinlärning med hjälp av en datorbaserad studie. Syftet med studien var att undersöka vilken effekt menings-orienterade och form-orienterade övningar har på ordinlärningen av okända ord vid läsning. Deltagarna i undersökningen framstår tydligt i tabell 3, 128 universitetsstudenter på cirka 20 år i Hongkong deltog i undersökningen. Alla deltagare studerade engelska som ett andraspråk. Ansvariga för undersökningen producerade en egen text på engelska då det var svårt att hitta en text som var tillräckligt utmanade för deltagarna i

studien. I texten som deltagarna skulle få läsa valdes 12 ord ut som skulle vara i fokus i de olika testade övningarna. I den första övningen var deltagarna tvungna att svara på ja/nej frågor om sin förståelse kring den lästa texten. Varje fråga innehöll ett av de 12 utvalda orden. Detta innebär att studenterna måste förstå orden i frågan för att kunna besvara den. I den andra övningen fick eleverna de 12 utvalda orden ihop med fyra olika förklaringar. De förklaringar som erbjöds till deltagarna var frekventa och igenkända ord. I denna övning låg fokus mer på ordet i sig än själva kontexten. I den tredje övningen fick deltagarna en synonym eller någon form av omskrivning av ordet med fyra alternativ. Dessa alternativ var ord från de 12 utvalda orden och detta gjordes för att distrahera deltagarna. Bland dessa var endast ett ord korrekt (Hill & Laufer, 2003, s. 96-98). Resultatet för denna studie visar att deltagarna fick bäst resultat för övning 3 som följs av övning 2 och sist övning 1. Generellt sett så visade testerna på att ordinlärning sker i alla tre former av övningar. Övning 3 och 2 gav bäst resultat vilket visar på att form-relaterade övningar leder till en ökad ordkunskap. Slutsatsen av arbetet är att en viktig faktor som påverkar effektiviteten av omedveten ordinlärning är mängden ord-relaterade aktiviteter som övningarna innefattar (Hil & Laufer, 2003, 99-103).

Brown, Waring och Donkaewbua (2008) studerade implicit ordinlärning utifrån läsning, läsning och hörförståelse, samt lyssnade till historier. De studerade vilket sätt som ledde till ett utökat ordförråd vilket även framstår i tabell 3. I studien deltog 35 japanska universitetsstudenter mellan 18 och 21 år som blev indelade i tre olika grupper, en grupp för varje experimentform. Dessa tre grupper fick läsa/lyssna på tre berättelser som var cirka 5000 ord långa. De berättelser som valdes till undersökningen var av lättläskartär, det vill säga berättelser där 96-99 % av orden var redan kända för deltagarna, detta på grund av att det skulle gynna bearbetningen av de okända orden i texterna. För att kunna studera kunskapsskillnaderna mellan dessa tre grupper utförde man vokabulärtest som baserades på ett test som använts av Schmitt, Schmitt och Clapham (2001). Två tester valdes, ett där deltagarna fick ett flersvarsalternativ och ett test där de fick översätta meningen till orden (Brown, Waring & Donkaewbua, 2008, s. 140- 146). Studien visar på att deltagarna kunde lära sig nya ord från kontexten och även från när de fick både lyssna och höra texten samtidigt. I genomsnitt lärde sig deltagarna ett ord genom att läsa texten medan de samtidigt lyssnade på den. Dessutom visade resultatet av undersökningen att ju oftare man möter ett ord desto större är chansen att man lär sig det. Undersökningen visar på att man kan lära sig ord omedvetet, implicit, med hjälp av dessa tre formerna: enbart läsning, läsning + att lyssna, eller enbart att lyssna (Brown, Waring & Donkaewbua, 2008, s. 146- 158).

Tabell 3: Studier som behandlar enbart implicit språkinläring

Författare (år), land	Syfte	Deltagare	Metod	Resultat
Joe (1998), USA	Studera effekten av vokabulärläring i text-baserade övningar och dess effekt på implicit ordinläring	48 frivilliga studenter varav 15 män och 36 kvinnor mellan 19-46 år som studerar en intensivkurs i engelska	Text för läsning "Frontiers of Palm Control" Tester både före, under och efter studien. Enkätstudie med frågor om deltagarnas kunskaper av ord.	Inläring av ny vokabulär sker implicit och inläringen ökade markant när deltagarna läste och återberättade texter.
Hill & Laufer (2003), Kina	Jämföra effekten av tre olika typer av övningar på implicit andraspråksinläring.	128 universitetsstudenter i Hong Kong	Text på 165 ord att läsa. Datorbaserade övningar om den lästa texten. Tester före och efter den avslutade studien	Form-relaterade övningar leder till en ökad implicit ordinläring. Ökar man mängden implicita ordrelaterade övningar så ökar den implicita ordinläringen.
Brown, Waring & Donkaewbua (2008), Japan	Studera effekten av tre olika implicita metoder ihop med läsning (läsa medans texten läses – enbart läsa – enbart lyssna) på implicit inläring av nya ord.	35 universitetsstudenter som studerar engelsk litteratur. Av dessa 35 var 32 kvinnor och 3 män mellan 18-21 år.	Tester före och efter studien för att undersöka experimentets påverkan.	Den implicita ordinläringen effektiviseras genom att både läsa och lyssna på texterna.

5. Diskussion

Syftet med denna forskningsöversikt har varit att undersöka vad tidigare forskning anser om effektiviteten av implicit och explicit metod på ordinlärningsprocessen i främmande språk och vilken av metoderna som gynnar ordinläring bäst. Efter att ha studerat de systematiskt utvalda artiklarna kan jag konstatera att det inte verkar finnas någon allmän överenskommelse om hur man lär sig ord bäst, vilket gör ämnet fascinerande. Däremot har majoriteten av de utvalda artiklarna lyckats påvisa i en viss utsträckning effektiviteten av explicit metod för ordinläring i viss utsträckning (jfr Prince, 1996; Zimmerman; 1997; Barcroft, 2009; Alemi & Tayebi, 2011). Generellt är inläring av ord väldigt individuellt då vi är olika individer som fungerar på olika sätt. Med detta i åtanke kan det vara svårt att dra generella slutsatser och få fram riktigt starka resultat angående vilken metod som är bäst för ordinläring.

Såsom nämnt tidigare i uppsatsens andra kapitel ser ordinläringen olika ut beroende på metoder och synsätt som förespråkas. Detta betyder att det inte har funnits en självklar och gemensam idé om hur ordinläring bör ske eller hur man ska jobba med ordinläring i klassrummet. Tidigare ansåg man att inläringen av nya ord sker via översättning, för att senare enbart studera vardagliga ord och meningar med hjälp av bilder och objekt för att vidare begränsa ordinläringen och endast lära sig nya ord genom att se dem i kontext. Än idag kan man se att arbetet med ordinläring ser olika ut i olika klassrum och länder samt hos olika lärare och elever. Ett vanligt förekommande grepp har varit att studera inläring av främmande språk utifrån två olika perspektiv på inläring: implicit och explicit (jfr Douglas Brown, 2007; Tornberg, 2009).

Forskningen som har presenteras visar på hur implicit och explicit metod ofta jämförs med varandra och att de som metoder ställs emot varandra. Utifrån min egen tolkning av artiklarna som redovisats i den här uppsatsen anser inte jag att dessa perspektiv på inläring av främmandespråk motsätter sig varandra utan att de snarare kompletterar varandra och att de tillsammans effektiviserar språkinläringen generellt. Dessa två synsätt utesluter med andra ord inte varandra: vi uppfattar språk omedvetet (implicit) för att sedan använda det när vi väl förstår dess struktur och mening (explicit). Om man studerar Nations (2001) uppställning av de kriterier som bör uppfyllas för att man ska kunna hävda att man kan ett ord (s. 8) så inser man att många av de kategorier som nämns bör studeras mer medvetet vid främmandespråksinläring. I Zimmermans (1997) studie kan man se att även deltagarna i studien anser att man bör arbeta mer explicit med språkundervisningen för att effektivisera

ordinläringen vilket även visar på att studerande reflekterar över deras inläring och har ett tycke som lärare bör förhålla sig till. Den positiva effekten av explicit arbete på ordinläring som presenterats (jfr Barcroft, 2009; Sonbul & Schmitt, 2010) visar på vikten av att inkludera den explicita metoden i inläringen och undervisningen för att maximera ordinläringen.

När man förespråkar en implicit språkinläring förespråkar man en inläring som är lik inläringen av ett första språk (Sylvén, 2010) men många forskare hävdar samtidigt att det är svårt att skapa en sådan lärandemiljö när man studerar ett främmande språk (Mitchell, Myles, & Marsden, 2013). Om språkinläringen ska vara så lik första språket som möjligt så bör man skapa en skolmiljö som är exempelvis engelsktalande. Då detta inte är möjligt bör man ge utrymme för en mer explicit vokabulärundervisning. Större delen av de studier som har presenterats (jfr Zimmerman, 1997; Barcroft, 2009; Sonbul & Schmitt, 2010) visar på att explicit arbete med vokabulär är mer effektivt än att bara arbeta implicit med ordinläringen. Det verkar finnas en allmän överenskommelse inom forskningen att både implicit och explicit metod i språkundervisning har sina för och nackdelar och att de dessutom inte utesluter varandra utan är bra tillsammans (jfr Alemi & Tayebi, 2011; Mirzaii, 2012; Al Darayesh, 2014).

Många av de studierna som har presenterats har studerat ordinläringen och metoderna ihop med läsning. De slutsatser som har dragits är att explicita övningar och arbete med texter och dess vokabulär effektiviserar ordinläringen vilket i sin tur förenklar läsningen. Exempelvis fick Barcroft (2009) fram att de studenter som medvetet studerade in de utvalda orden och som var medvetna om att de skulle testas fick fram bättre resultat än de som bara läste texten för läsningens skull. Risker som kan finnas med att medvetandegöra inlärningsprocessen hos elever är att de då enbart studerar för att klara tester eller prov. Men å andra sidan, väljer man att inte medvetandegöra inlärningsprocessen finns även risken att eleverna inte studerar alls. Ännu en risk med att inte medvetandegöra inlärningsprocessen är att eleverna inte får någon djup kunskap om ord, det vill säga att de inte lär kunna uppfylla Nations (2001) kriterier för vad det innebär att kunna ett ord. Dessutom bör man även tänka på de elever som har det svårt med läsning. Såsom Tornberg (2009) påpekade är det lärarens uppgift att underlätta läsningen för eleverna för att de både ska kunna förstå sin läsning men även utöka sitt ordförråd. Därför bör man som lärare ta hänsyn till detta och involvera explicita vokabulärövningar för att hjälpa dessa elever som har det svårt med läsningen att kunna klara av att läsa texter. Oavsett vad forskning säger om vokabulärinläring och undervisning så bör lärare kunna vara flexibla

och se efter vad som passar den egna klassen. Vi bör inte glömma att ett klassrum är en mycket nyanserad miljö.

Majoriteten av artiklarna i denna studie förespråkar främst en explicit fokus på ordinlärning om inte en kombination av både implicit och explicit metod. Många faktorer kan dock ha påverkat de resultat som studierna presenterar. Mycket av studiernas resultat kan ha påverkats av studiernas tidsram. Om studenternas ordinlärning hade studerats under en längre period kan resultatet ha sett annorlunda ut. Dessutom presenteras det inte i studierna hur stor eller liten inverkan studenternas första språk har på studien. Då deltagarna i de presenterade studierna studerar engelska som ett andra språk så innebär att de har ett första språk. När det kommer till ordinlärning kan det första språket ha en inverkan på ordförståelsen hos de studerande beroende på hur närliggande språken eller orden i språken är. Detta är något som även kan ha påverkat resultatet i dessa studier. Utöver detta är deltagarna i de utvalda studierna universitetsstudenter. Hade dessa studier utförts på yngre elever kan resultatet ha sett annorlunda ut.

Avslutningsvis kan det konstateras att ordförståelse och arbete kring ordförståelse är väldigt viktigt vid språkinlärning då ord är det främsta verktyget för kommunikation inom ett språk. Oavsett vilken uppfattning det finns om hur man bäst lär sig så är det av vikt att vi lärare kan vara flexibla för att kunna ge eleverna den bästa förutsättningen för att kunna utveckla sitt ordförråd effektivt och långvarigt. Man bör studera de metoder som finns och deras påverkan på ordinlärning för att sedan själv göra den slutgiltiga slutsatsen och bestämma sig för vad som är bäst för ens egna elever. Implicit ordinlärning behöver nödvändigtvis inte utesluta explicit ordinlärning eller tvärtom utan de bör komplettera varandra. Man bör implicit exponera eleverna för nytt vokabulär och även explicit uppmärksamma nytt vokabulär för att maximera deras inlärning.

För fortsatta studier inom vokabulärläring och effekten av implicit och explicit metod bör forskningen inrikta sig på att studera dessa två perspektiv som en gemensam metod där de kompletterar varandra. Fler förslag på vidare studier kan vara att studera vokabulärläring genom en annan infallsvinkel än den med läsning. Hur resultatet ser ut om man arbetar med ord muntligt, med läsning eller i skrift och om det finns någon skillnad.

Litteraturförteckning

- Adams, R., & Nuevo, A. a. (2011). Explicit and Implicit Feedback, Modified Output, and SLA: Does Explicit and Implicit Feedback Promote Learning and Learner-Learner Interactions? *Modern Language Journal*, 95, 42-63.
- Al-Darayseh, A. (2014).). The impact of using explicit/implicit vocabulary teaching strategies on improving students' vocabulary and reading comprehension. *Theory And Practice In Language Studies*, 1109-1118.
- Alemi, M., & Tayebi, A. (2011). The Influence of Incidental and Intentional Vocabulary Acquisition and Vocabulary Strategy Use on Learning L2 Vocabularies. *Journal Of Language And Research*,4 (6), 81-98.
- Barcroft, J. (2009). Effects of Synonym Generation on Incidental and Intentional L2 Vocabulary Learning During Reading. *TESOL Quarterly*, 43 (1), 79-104.
- Brown, R., Waring, R., & Donkaewbua, S. (2008). Incidental Vocabulary Acquisition from Reading, Reading-While-Listening, and Listening to Stories. *Reading In A Foreign Language*, 20 (2), 136-163.
- Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Douglas Brown, H. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching*. New York: Pearson Education.
- Ellis, R. (2009). *Implicit and Explicit Knowledge in Second Language Learning, Testing and Teaching*. Bristol: Multilingual Matters.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2007). *Metodpraktiken. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- Hill, M., & Laufer, B. (2003). Type of task, time-on-task and electronic dictionaries in incidental vocabulary acquisition. *IRAL: International Review Of Applied Linguistics In Language Teaching*, 41 (2), 87-106.
- Joe, A. (1998). What Effects do Text-Based Tasks Promoting Generation Have on Incidental Vocabulary Acquisition. *Applied Linguistics*, 19 (3), 357-377.
- Krantz, G. (1999). *Learning Vocabulary in a Foreign Language. A Study of Reading Strategies*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Litchman, K. (2013). Developmental Comparisons of Implicit and Explicit Language Learning. *Language Acquisition* 20:2, 93-108.
- Long, M. H., & Doughty, C. J. (2011). *The Handbook of Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.

- Lundahl, B. (2012). *Engelsk språkdidaktik*. Lund: Studentlitteratur.
- Ma, Q. (2009). *Second language vocabulary acquisition*. Bern: Peter Lang.
- Mirzaii, M. (2012). Implicit Vs. Explicit Vocabulary Learning: Which Approach Serves Long-term Recall Better?. *3L The Southeast Asian Journal Of English Language Studies*, 18(2), 1-12.
- Mitchell, R., Myles, F., & Marsden, E. (2013). *Second Language Learning Theories*. London: Routledge.
- Musumeci, D. (2009). History of Language Teaching. i M. H. J. Doughty, *The Handbook of Language Teaching*. Blackwell Publishing Ltd. (s. 42-62)
- Nation, P. (2001). *Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Prince, P. (1996). Second Language Vocabulary Learning: The Role of Context versus Translations as a Function of Proficiency. *The Modern Language Journal*, (4), 478-493.
- Schmitt, N. (2000). *Vocabulary in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Skolverket (2015). Ämnesplan för Engelska på gymnasieskolan.
- Sonbul, S., & Schmitt, N. (2010). Direct Teaching of Vocabulary after Reading: Is It Worth the Effort. *ELT Journal*, 64 (3), 253-260.
- Sylvén, L. (2010). *Teaching in English or English teaching?: On the effects of content and language integrated learning on Swedish learners' incidental vocabulary acquisition*. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Tornberg, U. (2009). *Språkdidaktik*. Malmö: Gleerups.
- Wilkins, D. (1972). *Linguistics in Language Teaching*. Hodder & Stoughton Educational.
- Yule, G. (2010). *The Study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Zimmerman, C. B. (1997). Do Reading and Interactive Vocabulary Instruction Make a Difference? An Empirical Study. *TESOL Quarterly*, 31(1), 121-140.